

پژوهشهای زبانشناختی در زبانهای خارجی

شاپای الکترونیکی: ۷۵۲۱-۲۵۸۸

شاپای چاپی: ۴۱۲۳-۲۵۸۸

وبسایت نشریه: www.jflr.ut.ac.ir

نگرش فراگیران زبان انگلیسی به عوامل موثر بر کاهش انگیزش و راهبردهای کاهش آن

اصغر افشاری

دانشجوی دکترای آموزش زبان انگلیسی، دانشکده علوم انسانی و علوم اجتماعی،

واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه

آزاد اسلامی، تهران، ایران

ضیاء تاج الدین

استاد زبانشناسی کاربردی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

غلامرضا عباسیان

استادیار آموزش زبان انگلیسی، دانشگاه امام علی (ع)، تهران، ایران

دکتر غلامرضا عباسیان استادیار آموزش زبان انگلیسی در دانشگاه امام علی، موفق به چاپ مقالات علمی متعدد در نشریات بین المللی و داخلی شده و ۱۵ جلد کتاب تالیف و ترجمه کرده است.

Email: gabbasian@gmail.com

ضیاء تاج الدین استاد زبان شناسی کاربردی در دانشگاه تربیت مدرس، ایران، است. وی سردبیر مجله Applied Pragmatics از انتشارات John Benjamins و عضو هیات تحریریه بسیاری مجلات از جمله TESL- و RELC Journal و EJ است.

Email: tajeddinz@modares.ac.ir

اصغر افشاری دانشجوی دکتری آموزش زبان انگلیسی در گروه زبان و ادبیات انگلیسی، دانشکده علوم انسانی و علوم اجتماعی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران است. وی موفق به چاپ دو کتاب در زمینه مکالمه زبان انگلیسی و چند مقاله علمی در نشریات داخلی و خارجی شده است.

Email: asghar.afshari@yahoo.com

اطلاعات مقاله	چکیده
تاریخ ارسال: ۹۸/۰۹/۱۴	گرچه پژوهشگران به علل عدم انگیزش زبان آموزان پرداخته اند، تا کنون تحقیقات اندکی در مورد راهبردهایی زبان آموزان برای کاهش عدم انگیزش انجام شده است. بدین منظور، پژوهش حاضر برای بررسی عوامل مرتبط با عدم انگیزش و راهبردهای زبان آموزان برای مقابله با آن انجام شد. شرکت کنندگان در این مطالعه ۳۰ زبان آموز ایرانی در سطوح مختلف بسندگی زبانی بودند که بر اساس روش نمونه گیری قابل دسترس از بین زبان آموزان آموزشگاه های مختلف زبان انتخاب شدند. این پژوهش از طریق روش تحقیق کیفی با استفاده از مصاحبه انجام شد. داده ها با مصاحبه نیمه ساختار یافته در مورد نگرش زبان آموزان به عوامل موثر بر کاهش انگیزش و راهبردهای مورد استفاده برای مقابله با آن جمع آوری شد. نتایج تحلیل محتوایی حاکی از آن است که زبان آموزان از پنج عامل کاهش انگیزش از جمله روش آموزش، شخصیت معلم، خصوصیات همکلاسی ها، اضطراب، و شرایط فیزیکی کلاس نام بردند. زبان آموزان همچنین درس خواندن در زمان خاص از روز، مطالعه با همکلاسی هایی که دانش انگلیسی بهتری دارند، معلم مهربان، شوخی و طنز به زبان انگلیسی توسط معلم و انجام فعالیت های جالب و بازی در کلاس را به عنوان راهبردهای مقابله با عوامل موثر بر کاهش انگیزش نام بردند. بر اساس یافته ها، پیشنهاد می شود که معلمان برای کمک به زبان آموزان از راهبردهای مقابله با عوامل موثر بر کاهش انگیزش استفاده کنند.
تاریخ پذیرش: ۹۸/۱۱/۰۹	
تاریخ انتشار: ۹۸/۱۲/۲۵	
نوع مقاله: علمی پژوهشی	
کلید واژگان:	
عدم انگیزش، عوامل کاهش انگیزش، راهبردهای مقابله با عدم انگیزش، فراگیران زبان انگلیسی، نگرش	

کلیه حقوق محفوظ است ۱۳۹۹

شناسه دیجیتال 10.22059/jflr.2020.293536.702:doi

افشاری، اصغر، تاج الدین، ضیاء، عباسیان، غلامرضا. (۱۳۹۹). نگرش فراگیران زبان انگلیسی به عوامل موثر بر کاهش انگیزش و راهبردهای کاهش آن. پژوهشهای زبانشناختی در زبانهای خارجی، ۱۰ (۱)، ۸۲-۹۹. doi: 10.22059/jflr.2020.293536.702

JOURNAL OF FOREIGN LANGUAGE RESEARCH

Print ISSN: 2588-4123

Online ISSN: 2588-7521

Website: www.jflr.ut.ac.ir

Demotivation and Demotivation-Reducing Strategies: Exploring EFL Learners' Perceptions

Asghar Afshari

PhD candidate of TEFL,
Department of Foreign Languages
and Literature, College of
Humanities and Social Sciences,
Science and Research branch,
Islamic Azad University, Tehran,
Iran

Asghar Afshari is a PhD candidate of TEFL at the Department of Foreign Languages and Literature, College of Humanities and Social Sciences, Science and Research branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

Email: asghar.afshari@yahoo.com

Zia Tajeddin

Professor of Applied
Linguistics, Tarbiat Modares
University, Tehran, Iran
(corresponding author)

Zia Tajeddin is Professor of Applied Linguistics at Tarbiat Modares University, Iran. He is the co-editor of Applied Pragmatics (John Benjamins) and sits on the editorial/review boards of many journals such as RELC Journal and TESL-EJ. His research interests center on L2 pragmatics and teacher education in EIL/ELF.

Email: tajeddinz@modares.ac.ir

Gholam-Reza Abbasian

Assistant Professor of
Teaching English as a
Foreign Language, Imam Ali
University, Tehran, Iran

Gholam-Reza Abbasian is an assistant professor of TEFL at Imam Ali University. He has presented at (inter)national conferences and authored and translated about 15 books. He teaches language testing and assessment, research methods, and psycholinguistics and supervised about 100 theses and dissertations.

Email: gabbasian@gmail.com

ARTICLE INFO

Article history:

Received 05th, December, 2019

Accepted 29th, January, 2020

Available online April 2020

Keywords:

demotivation, sources of demotivation, demotivation-reducing strategies, EFL learners, perception

ABSTRACT

Although many researchers have addressed demotivation, few studies have investigated English as a foreign language (EFL) learners' demotivation-reducing strategies. To bridge this gap, the present study sought to explore EFL learners' perceptions of the sources of demotivation and their strategies to deal with it. Participants were 30 Iranian EFL learners at different levels of proficiency and from different language institutes, selected based on convenience sampling. This research was carried out through a qualitative method using interviews. The data were collected via two semi-structured interviews concerning learners' perceptions of sources of demotivation and the strategies they used to deal with it. To analyze the data, the researchers used content analysis, the results of which indicated that learners specified five sources of demotivation including method of instruction, teacher's personality, peer's characteristics, anxiety, and classroom physical conditions. The learners mentioned studying English at a particular time of day, studying with students with better English knowledge, finding a friendly teacher, asking the teacher to tell jokes in English, and asking for exciting tasks and games in classrooms as demotivation-reducing strategies. Teachers are encouraged to take the sources of demotivation into account in order to help learners become less demotivated, and cooperate with learners in using demotivation-reducing strategies.

DOI: 10.22059/jflr.2020.293536.702

© 2020 All rights reserved.

Afshari, Asghar, Tajeddin, Zia, Abbasian, Gholam-Reza. (2020). Demotivation and Demotivation-Reducing Strategies: Exploring EFL Learners' Perceptions. *Journal of Foreign Language Research*, 10(1), 82-99. doi: 10.22059 / jflr.2020.293536.702

انگیزختن و جلب توجه زبان آموزان در فرایند یادگیری ارائه می دهد»

(ص ۷۱). آنها معتقدند که یکی از راههایی که می توان از آن طریق

انگیزش را در زبان آموزان افزایش داد، آگاهی آنان از دلیل یادگیری زبان و همچنین توانایی آنان برای این منظور است.

علاوه بر انگیزش، موضوع عدم انگیزش نیز از توجه زیادی در میان پژوهشگران برخوردار است. آگاهی از عوامل موثر بر عدم انگیزش و همچنین راهبردهای مقابله با آن که برای کمک به زبان آموزان به کار می رود، زمینه اتخاذ تدابیر مناسب برای حل مسئله عدم انگیزش در بین زبان آموزان را فراهم می کند. پژوهشگران به این نتیجه رسیده اند که بیشتر زبان آموزان زبان انگلیسی عدم موفقیت خود در یادگیری زبان دوم را به عدم انگیزش نسبت می دهند (دورنیه و یوشیودا (Dörnyei &

Ushioda)، ۲۰۱۱؛ فالوت، الوود و هود (Falout, Elwood & Hood)، ۲۰۰۹؛ کیم (Kim)، ۲۰۰۹). بررسی پژوهش های پیشین نشان می دهد که عدم انگیزش توجه بسیاری از پژوهشگران حوزه انگیزش در زبان آموزان را به خود جلب کرده است، زیرا عدم انگیزش در بسیاری از کلاس های زبان دوم از جمله زبان انگلیسی کاملاً رواج دارد (ساکایی و کیکوچی (Sakai & Kikuchi)، ۲۰۰۹؛ کیکوچی (Kikuchi)، ۲۰۰۹، ۲۰۱۱؛ کیم، ۲۰۰۹؛ مشکوة و حسنی (Meshkat & Hassani)، ۲۰۱۲؛ هو (Hu)، ۲۰۱۱؛ یونگ (Jung)، ۲۰۱۱). علاوه بر این، تحقیقات نشان می دهد که عدم انگیزش بر مهارت زبان دوم تأثیر می گذارد (دورنیه و یوشیودا، ۲۰۱۱؛ فالوت و همکاران، ۲۰۰۹؛ کیم، ۲۰۰۹؛ هو، ۲۰۱۱).

جدیدترین مطالعات بر روی عدم انگیزش و عوامل تاثیرگذار بر آن (آدیتومو (Aditomo)، ۲۰۱۵؛ اوهاتا (Ohata)، ۲۰۱۸؛ جاهدی زاده، غنی زاده و قنسولی (Jahedizadeh, Ghanizadeh & Ghonsooly)، ۲۰۱۶؛ کیکوچی، ۲۰۱۵؛ کیم، چوی و کیم (Kim,

۱- ۱ مقدمه

زبان آموزان، مدرسان، تدوین کنندگان مطالب درسی و پژوهشگران معتقدند که انگیزش نقش مهمی در تسلط بر زبان دوم دارد. پژوهشگران انگیزش را به عنوان اصلی ترین محرک عمل زبان-آموزان برای تمرکز بر یک هدف خاص می دانند (دورنیه (Dörnyei)، ۲۰۰۱؛ مک دونا (McDonough)، ۲۰۰۷). طبق الگویی که گاردنر پیشنهاد کرده است، انگیزش زبان دوم مربوط به همسویی زبان آموز با هدف یادگیری زبان دیگر است (گاردنر (Gardner)، ۱۹۹۹). ناکاتا (Nakata) (۲۰۰۶) خاطرنشان کرد که انگیزش در تعامل با ادراک، احساسات و عواطف و همچنین محیط یادگیری است. به طور کلی، زبان آموزان در تلاش برای یادگیری زبان انگلیسی با موانع متفاوتی روبرو می شوند. این موانع ممکن است به کاهش انگیزش زبان آموزان برای یادگیری منجر شود. این بدان معنی است که زبان آموزان زبان دوم احتمالاً هنگام یادگیری زبان دچار عدم انگیزش می شوند. با این حال، مجموعه ای از راهبردهای انگیزشی که با تحقیق در مورد انگیزش مشخص شده اند، می تواند به زبان آموزان کمک کند تا نگرش مثبت تری نسبت به یادگیری زبان دوم داشته باشند.

اهمیت این موضوع پژوهشگران را به سمت بررسی مدل های

مختلف برای افزایش انگیزش سوق داده است. به عنوان مثال، قربانی،

حکیم زاده و گشمردی (۱۳۹۱) با بررسی مدل پردازش اطلاعات در زبان

آموزان به این نتیجه رسیدند که این مدل «با تمرکز بر چگونگی یادگیری

زبان بر محور پردازش اطلاعات در حافظه، الگوها و روش هایی برای بر

(روحي و درگاهي تركي، ۱۳۹۶، ص ۱۳۰) است، عدم انگيزش مربوط به عوامل بيروني خاص است كه پايه انگيزشي يك هدف رفتاري يا يك فعاليت مستمر را کاهش مي دهد. برخي از پژوهشگران مانند ساكايي و كيكوچي (۲۰۰۹)، تعريف دورنيه و يوشيو دا از عدم انگيزش را ناقص مي دانند. آنها معتقدند كه اين تعريف بايد به شكلي گسترش يابد تا هم عوامل دروني (مثل اعتماد به نفس پايين، نگرش منفي و غيره) و هم عوامل بيروني (مثل نگرش معلم، كتاب و غيره) را شامل شود. طبق نظر ترانگ و بالدوف (۲۰۰۷)، عدم انگيزش تاثير منفي بر روي زبان آموزان داشته و آنها را از رسيدن به نتايج مطلوب باز مي دارد.

عوامل تاثيرگذار بر عدم انگيزش

دورنيه و يوشيو دا (۲۰۱۱) معتقدند كه زبان آموز بي انگيزش به كسي گفته مي شود كه قبلا انگيزش داشته است، اما تعهد و علاقه وي به دلایلي تضعيف شده است. در حقيقت، به نظر مي رسد وي علاقه و تمايل خود را براي شركت در فعاليت هاي كلّاسي از دست داده است. علاوه بر اين، تحقيق چمبرز (Chambers) (۱۹۹۳) نشان مي دهد كه زبان آموزان بي انگيزش از اعتماد به نفس و حرمت نفس اندكي برخوردار هستند. نتايج تحقيق وي همچنين حاكي از آن است كه زبان آموزان تلاش زيادي مي كنند تا توجه بيشتري به آنها شود، و بيش از هر چيز ديگر سعي بر كسب تحسين معلم دارند. طبقه بندي زير از ويژگي هاي اصلي زبان آموزان بي انگيزش توسط چمبرز (۱۹۹۳) پيشنهاد شده است. يك زبان آموز بي انگيزش:

- هيچ تلاشي براي يادگيري انجام نمي دهد.
- از خود بي اعتنايي نشان مي دهد.
- فاقد تمرکز است.
- تمرين هاي خانه را كم و يا اصلا انجام نمي دهد.

(Choi & Kim، ۲۰۱۸) به بررسي راهبردهاي کاهش اين پديده معطوف نشده است.

در واقع، اخيرا عدم انگيزش به عنوان يك مفهوم جديد در حوزه انگيزش زبان مطرح شده است (دورنيه و يوشيو دا، ۲۰۱۱؛ ساكايي و كيكوچي، ۲۰۰۹). از اين نظر، بيشتر تحقيقاتي كه به اين پديده پرداخته است، به شناسايي عوامل موثر بر عدم انگيزش در بين زبان آموزان معطوف بوده است (دورنيه و يوشيو دا، ۲۰۱۱). آگاهي از عواملی كه باعث عدم انگيزش در بين زبان آموزان مي شود، ممكن است فرصتي براي پژوهشگران و مدرسان فراهم آورد تا شناختي درمورد عدم موفقيت زبان آموزان و عدم تمايل آنها براي جدّيت در يادگيري زبان انگليسي شناخت به دست آورند. عوامل متعددي در ايجاد عدم انگيزش در يادگيري زبان انگليسي به عنوان زبان خارجي نقش دارد (ساكايي و كيكوچي، ۲۰۰۹). با اين حال، به نظر مي رسد تاكنون هيچ تحقيقي به منظور بررسي راهبردهايي كه زبان آموزان براي کاهش عدم انگيزش و عوامل آن استفاده مي كنند، صورت نگرفته است.

۲- مروري بر پيشينه تحقيق

عدم انگيزش

عدم انگيزش يا کاهش انگيزش به عنوان مفهومي كه در تقابل شديد با انگيزش قرار دارد، توصيف مي شود. با وجود اين، عدم انگيزش فاقد ماهيت مستقل به عنوان يك پديده است (ترانگ و بالدوف (Trang & Baldouf، ۲۰۰۷). علاوه بر اين، دورنيه و يوشيو دا (۲۰۱۱) ادعا مي كنند كه عدم انگيزش به عنوان جنبه منفي انگيزش تلقی مي شود. همانطور كه انگيزش يادگيري زبان خارجي متاثر از عوامل متفاوتي از جمله انگيزه هاي اقتصادي، فرصت هاي پيشرفت شغلي، علاقه شخصي، برقراري ارتباط به افراد جامعه زبان مقصد و ورزيده كردن ذهن و مغز

شود که وی به موضوع کلاس درس توجه نکند زیرا این امر از دید زبان-آموزان به عنوان عامل کاهش انگیزش در نظر گرفته می‌شود. اگر به زبان آموز فرصت کافی برای تمرین و ابراز افکار خود داده نشود، انگیزش وی ممکن است تضعیف شده و منجر به ایجاد عدم انگیزش شود (ساکایی و کیکوچی، ۲۰۰۹). علاوه بر این، باید توجه داشت که چگونگی مدیریت آموزش، سازماندهی فعالیت‌های کلاسی و آموزشی و همچنین روش‌های آموزش مورد استفاده معلمان ممکن است بر میل زبان آموزان برای یادگیری تاثیر مثبت یا منفی بگذارد (دورنیه، ۱۹۹۸).

به همین ترتیب، رید (Reed) (۲۰۱۸) تاثیر رویکردهای تدریس بر انگیزش در آموزش متوسطه ژاپن و راهبردهای غلبه بر عدم انگیزش در دانشجویان را مورد مطالعه قرار داد. وی در مطالعه کیفی خود استدلال می‌کند که «برای استادان زبان انگلیسی در دانشگاهها ضروری است که راه‌هایی برای افزایش اعتماد به نفس به دانشجویانی» (ص ۷۰) که دچار عدم انگیزش هستند، پیدا کنند. وی همچنین اظهار می‌دارد که مدرسان می‌توانند در صورت امکان، محدودیت‌هایی را که توسط مؤسسات برقرار شده و فشارهای که برای گذراندن امتحانات ورودی دانشگاه‌ها بر روی زبان آموزان قرار دارد، نادیده بگیرند.

فالوت و مارویاما (Falout & Maruyama) (۲۰۰۴) ارتباط عدم انگیزش و سطح مهارت زبان دوم را بررسی کردند و به شش گروه زیر از عوامل موثر بر کاهش انگیزش رسیدند:

- مدرسان
- دوره‌ها
- نگرش نسبت به انگلیسی‌زبانان
- نگرش نسبت به زبان انگلیسی
- اعتماد به نفس
- نگرش نسبت به همکلاسی‌ها

- در پیگیری مطالب در کلاس بسیار ضعیف است.
- معتقد است که هیچ مهارت و توانایی ای ندارد.
- علاقه ای از خود نشان نمی‌هد و تحت تاثیر نشانگان «چه فایده» قرار دارد.
- در صورت دریافت تعریف و تمجید، پاسخ منفی می‌دهد و یا اصلا پاسخی نمی‌دهد.
- عدم تمایل به همکاری نشان می‌دهد.
- باعث حواس پرتی زبان آموزان دیگر می‌شود.
- مشغول پرتاب چیزها در کلاس می‌شود.
- بر روی دیگران فریاد می‌زند.

علاوه بر معلم، عوامل دیگری نیز وجود دارد که در پیشینه تحقیقات مشخص شده است (به عنوان مثال شرایط و محیط تدریس، تجهیزات کلاسی، محتوای دروس، زمان و روش تدریس). افروغ، رحیمی و زرافشان (Afrough, Rahimi & Zarafshan) (۲۰۱۳) به این نتیجه رسیدند که عدم انگیزش زبان آموزان ارتباط نزدیکی با محیط نامساعد کلاس دارد. علاوه بر این، مطالعه انجام شده توسط آیدین (Aydin) (۲۰۱۲) نشان داد که فقدان امکانات فن آورانه به عنوان عامل دیگر منجر به کاهش انگیزش در زبان آموزان می‌شود. از نظر براون (Brown) (۲۰۰۱)، زبان آموزان در باره این که همکلاسی‌هایشان چه نگاه و نظری نسبت به آنها دارند و این که چگونه در برابر اشتباهات آنها واکنش نشان می‌دهند کنجکاو هستند. بنابراین، چگونگی واکنش همکلاسی‌ها عامل مهم در ایجاد انگیزش و یا عدم انگیزش در زبان آموزان است.

همانطور که ساکایی و کیکوچی (۲۰۰۹) اشاره کردند، وقتی زبان آموزی با موضوعی خسته کننده روبرو می‌شود و آن را بی اهمیت می‌بیند، احتمال دلسرد شدن وی افزایش می‌یابد. این ممکن است باعث

یادگیری واژگان بود. در همین راستا، سونگ و کیم (Song & Kim) (۲۰۱۷) مطالعه ای را برای بررسی عوامل مؤثر بر عدم انگیزش و بازگشت انگیزش در دانش آموزان دبیرستانی زبان انگلیسی در کره انجام دادند. مطالعه آنها شامل ۶۴ شرکت کننده بود و از میان آنها ۱۵ نفر را که عدم انگیزش را تجربه کرده و ۱۳ نفر دیگر را که پس از از دست دادن انگیزش، آن را بازیابی کرده اند (بازگشت انگیزش) انتخاب کردند. وقتی از این زبان آموزان سوال شد که دلایل عدم انگیزش و بازگشت مجدد آن را در یک پرسشنامه بیان کنند، بیشتر آنها عوامل عدم انگیزش بیرونی را بیان کردند. به گفته آنها، این عوامل بیرونی شامل «روشهای غیر مؤثر تدریس، دشواری یادگیری و فشار اجتماعی» بود (سونگ و کیم ۲۰۱۷، ص ۹۰). با این حال، آن دسته از زبان آموزانی که بازیابی مجدد انگیزش را تجربه کرده اند، به عوامل بیرونی مانند «تغییر در روش های مطالعه و الهام گرفتن از همکلاسی ها» و عوامل داخلی مانند «افزایش آگاهی از ضرورت زبان انگلیسی برای آینده، تجربیات موفق و علاقه به فرهنگ انگلیسی» اشاره کردند (ص ۹۰).

مطالعه قالیباف ثانی (Ghalibaf Sani) (۲۰۱۱) در پی بررسی دیدگاه‌های دو گروه از زبان آموزان زبان دوم با توجه به عواملی بود که ممکن است بر توانایی گفتاری زبان آموزان تأثیر منفی بگذارد. برای این منظور، ۱۲۵ زبان آموز و نیز معلمان زبان در این مطالعه شرکت کردند. یافته های تحقیق وی نشان داد که عدم وجود فن آوری های آموزشی و مواد آموزشی ناکافی، انگیزش زبان آموزان را تحت تأثیر منفی قرار داده و منجر به عدم انگیزش در آنها شده است. با همین هدف، افروغ، رحیمی و زرافشان (۲۰۱۳) به بررسی نگرش معلمان و زبان آموزان دبیرستان‌های ایران به عوامل موثر بر کاهش انگیزش از نظر توانایی گفتاری زبان آموزان پرداختند. نمونه این پژوهش شامل ۳۱۲ زبان آموز دبیرستانی و ۹۲ معلم زبان انگلیسی در دبیرستان بود. یافته ها نشان داد که

ماهونن (Muhonen) (۲۰۰۴) برای بررسی عوامل اصلی موثر بر عدم انگیزش با تاکید بر جنسیت و سطح موفقیت زبان آموزان تحقیقاتی انجام داد. وی عوامل ایجاد کننده زیر را شناسایی کرد (۱ مدرس، ۲ مطالب آموزشی، ۳ ویژگیهای زبان آموز، ۴ محیط یادگیری و ۵ نگرش زبان آموزان نسبت به زبان انگلیسی. یافته ها نشان داد که معلم شایع ترین عامل عدم انگیزش و نگرش نسبت به زبان دوم به عنوان کم اهمیت ترین عامل کاهش انگیزش است. طبق تحقیقاتی که کاشوا (Qashoa) (۲۰۰۶) برای بررسی انگیزش و عدم انگیزش زبان آموزان دبیرستانی امارات در یادگیری زبان انگلیسی انجام داد، زبان آموزان به دلیل جنبه‌های مختلف از جمله کتاب درسی، فشار همکلاسی‌ها، ویژگی های مدرس، روش های آموزش، اعتماد به نفس پایین، و دیدگاه‌های اجتماعی و مذهبی عدم انگیزش را تجربه کردند. در مطالعه‌ای دیگر، هیروونن (Hirvonen) (۲۰۱۰) عوامل موثر بر کاهش انگیزش در زبان آموزان خاورمیانه در فنلاند را بررسی کرد. یافته های تحقیق وی نشان داد که عدم انگیزش شرکت کنندگان را می توان به چهار گروه مدرس، مطالب آموزشی و محتوای دروس، فضای آموزشی و یادگیری همزمان زبان‌های دیگر طبقه بندی کرد.

کبلای (Keblawi) (۲۰۰۶) تحقیقاتی در مورد زبان‌آموزان انگلیسی عرب زبان انجام داد. نمونه آماری شامل زبان‌آموزان دبیرستانی و راهنمایی و دبیرستان های عربی و انگلیسی بود. یافته‌ها نشان داد که برخی از عوامل زمینه ساز عدم انگیزش از جمله عوامل آموزشی شامل گروه آموزشی، کتابهای درسی، نظام ارزشیابی و به ویژه مدرس است. علاوه بر این، تعداد کمی از آنها مشکلات شخصی خود، از جمله عدم عملکرد مطلوب در کلیه دروس، را به عنوان عوامل کاهش انگیزش توصیف کردند. علاوه بر این، مطالعه وی حاکی از تفاوت معنادار بین شرکت کنندگان زن و مرد در خصوص عوامل موثر بر کاهش انگیزش در

شرکت کنندگان

شرکت کنندگان در مطالعه حاضر ۳۰ زبان آموز ایرانی زبان انگلیسی در سطوح مختلف بسندگی زبانی از موسسات مختلف زبان در تهران بودند. این نمونه ۳۰ نفره با استفاده از روش نمونه گیری قابل دسترس از میان زبان آموزان این آموزشگاه ها انتخاب شدند که مایل به شرکت در این تحقیق بودند. شرکت کنندگان زن ۱۵ نفر و مرد ۱۵ نفر و بازه سنی آنها ۱۸ تا ۴۸ سال بود. دلیل استفاده از زبان آموزان با بازه های سنی متفاوت این بود که این مطالعه قصد کنترل سن شرکت کنندگان را نداشت.

ابزار تحقیق

ابزار مورد استفاده در پژوهش حاضر شامل یک مجموعه سوال برای مصاحبه بود که هدف از آن بررسی نگرش زبان آموزان نسبت به عدم انگیزش و راهکارهای کاهش آن بود. مصاحبه های نیمه ساختار یافته به محقق این امکان را می دهد تا براساس پیشینه تحقیق، مسیر آزمایشی را دنبال کرده و در عین حال نکاتی را برای مصاحبه شونده در صورت عدم وجود نظر برای بیان، در اختیار وی قرار دهد. برای رسیدن به سوالات معتبر برای مصاحبه، مراحل زیر بر اساس فرایند پیشنهادی اوورباخ و سیلورشتاین (Auerbach & Silverstein, ۲۰۰۳) دنبال شد:

- ۱- پیشینه تحقیق مربوط به عدم انگیزش در تلاش برای کشف هر یک از مولفه های اساسی در مورد این مفهوم بررسی شد.
- ۲- مولفه های شناسایی شده برای تهیه اولین پیش نویس سوالات مصاحبه ترسیم شد.
- ۳- اولین پیش نویس مجموعه سوالات به ۵ زبان آموز با خصوصیات مشابه با شرکت کنندگان در مطالعه کنونی اجرا شد تا هرگونه ابهام در متن سوالات برطرف شود.

نبود امکانات در کلاس و همچنین عدم توانایی کافی معلمان، بالاترین سطح عدم انگیزش را در بین زبان آموزان ایجاد کرده است.

در حالی که پژوهش‌های اشاره شده در بالا به مسائل مرتبط با عوامل عدم انگیزش پرداخته اند، بررسی ما نشان می دهد راهبردهایی که زبان آموزان برای کاهش عدم انگیزش استفاده می کنند هنوز به اندازه کافی بررسی نشده است. در بین این تحقیقات اندک نیز تاکید بر درک معلمان، نه خود زبان آموزان، نسبت به عوامل عدم انگیزش بوده است (اسدی آیدینلو، فرجامی و دواتگری اصل (Asadi Aidinlu, Farjami and Davatgari Asl, ۲۰۱۸). بنابراین، به نظر می رسد که به مفهوم عدم انگیزش خصوصا راهبردهای مقابله با آن در حوزه آموزش زبان انگلیسی به عنوان زبان خارجی هنوز به اندازه کافی پرداخته نشده است. به منظور پر کردن این شکاف، پژوهش حاضر برای بررسی عوامل مرتبط با عدم انگیزش و راهبردهای زبان آموزان برای مقابله با آن انجام شد.

۳- هدف پژوهش

پژوهش حاضر با هدف بررسی نگرش زبان آموزان زبان انگلیسی به عوامل موثر بر کاهش انگیزش صورت گرفته است. علاوه بر این، این مطالعه با هدف کشف راهبردهای زبان آموزان برای مقابله با عدم انگیزش انجام شد. بنابراین، سوالات تحقیق زیر طرح شد:

- سوال تحقیق ۱: نگرش زبان آموزان زبان انگلیسی به عوامل موثر بر کاهش انگیزش برای یادگیری زبان چیست؟
- سوال تحقیق ۲: زبان آموزان زبان انگلیسی چه راهکارهایی را برای مقابله با عدم انگیزش خود اتخاذ می کنند؟

۴- روش تحقیق

خود تشویق کند. پس از آن، زبان آموزان در مصاحبه شرکت کردند تا راهبردهایی را که برای مقابله با عدم انگیزش خود در کلاس زبان استفاده می کردند، شناسایی شود. تمام داده های جمع آوری شده از طریق مصاحبه رونویسی و برای تحلیل محتوا آماده شد. برای تحلیل داده های جمع آوری شده در پژوهش حاضر، از تحلیل کیفی متناسب با رویه های تحلیل محتوا پیشنهاد شده توسط اورباخ و سیلورشتاین (۲۰۰۳) استفاده شد. به گفته آنها، تحلیل محتوا رایج ترین شکل تحلیل داده های کیفی است. آنها شش مرحله برای تحلیل داده ها و رسیدن به الگوهای ثابت و معنادار پیشنهاد می کنند. این مراحل عبارت است از آشنایی با داده ها، تهیه کدهای اولیه، جستجوی مضامین در بین کدها، بررسی مضامین، تعریف و برجسب گذاری مضامین، و تهیه گزارش نهایی. شش مرحله پیشنهاد شده در بالا برای گزارش نتایج مصاحبه مورد توجه قرار گرفت.

۵- نتایج

نتایج اولین سوال پژوهش

اولین سوال تحقیق به دنبال کشف نگرش فراگیران زبان انگلیسی به عوامل عدم انگیزش بود. تحلیل محتوای مصاحبه ها نشان داد که پنج مضمون اصلی، ساختار کلی عوامل موثر بر کاهش انگیزش را در بین زبان آموزان ایرانی نشان می دهد (جدول ۱).

جدول ۱: عوامل موثر بر عدم انگیزش و تعریف آنها

مضامین اصلی	مضامین فرعی	شرح
روش تدریس	- ضعف معلم در زبان انگلیسی	مربوط به کیفیت آموزش در کلاس و نگرش زبان آموزان به یادگیری
	- اعتماد به نفس معلم	
	- اشتباهات و نواقص مکرر معلم	
	- عدم توانایی معلم برای ارائه روشن	

۴- پس از به دست آوردن نظرات شرکت کنندگان در مرحله ۳، سوالات مورد تجدید نظر قرار گرفت و پیش نویس نهایی سوالات تهیه شد. این سوالات به دو متخصص آموزش زبان انگلیسی داده شد تا در مورد محتوای سوالات اظهار نظر کنند. پس از جمع آوری نظرات کارشناسان، بازنگری های نهایی انجام شد و سوالات برای جلسات مصاحبه آماده شد.

مصاحبه های نیمه ساختار یافته در مورد راهبردهای کاهش عدم

انگیزش

برای بررسی راهبردهای زبان آموزان برای مقابله با عدم انگیزش در خود، مصاحبه صورت گرفت. مجموعه ای از مباحث و سوالات از پیش تعیین شده به طور کلی در مورد راهبردهایی که زبان آموزان برای مقابله با عدم انگیزش اتخاذ می کنند، آماده شده بود. مبحث اصلی «چگونگی جلوگیری از عدم انگیزش» بود و بر اساس سوالاتی که در مصاحبه نیمه ساختار یافته وجود داشت، از دستورالعمل های خاص برای بررسی راهبردهای زبان آموزان برای مقابله با عوامل موثر بر کاهش انگیزش استفاده شد که در جلسات مصاحبه مورد استفاده قرار گرفت تا واکنش زبان آموزان را بررسی کند.

جمع آوری داده ها

در ابتدا ۳۰ زبان آموز در سطوح متفاوت بسندگی زبانی از موسسات مختلف شناسایی شدند. از طریق بررسی برنامه ساعت کلاسی زبان آموزان، از آنها درباره نظرشان در مورد عوامل موثر بر کاهش انگیزش مصاحبه شد. مصاحبه از نوع نیمه ساختار یافته بود تا هم روند فرآیند جمع آوری داده ها را تسریع کرده و هم زبان آموزان را برای بیان عقاید

معلمان مهارت لازم را نداشته و یا دستور زبان و تلفظ اشتباه داشته باشند، زبان آموزان علاقه خود را برای ادامه یادگیری زبان انگلیسی از دست می دهند. زبان آموزان به ندرت در مورد کیفیت آموزش صحبت کردند. به عبارت دیگر، فقط معدودی از آنها در مورد وضوح آموزش و کیفیت ارتباط بین معلم و دانش آموزان صحبت کردند. جدول شماره ۲ درصد نقل قول های مرتبط با هر کدام از زیرگروه های روش تدریس را نشان می دهد. برخی از اظهارات زبان آموزان به شرح زیر است (شماره های داخل پرانتز نشان دهنده کد هر زبان آموز است):

من معلمانی که اشتباه می کنند را دوست ندارم. (۱۴)

نحوه تلفظ کلمات و جملات توسط معلمان برای من مهم است.

(۲۲)

وقتی یک معلم روان و سلیس صحبت می کند، من دوست دارم مثل

او صحبت کنم. (۳)

جدول ۲: درصد سن نقل قول های زبان آموزان در هر زیرگروه

روش آموزش

ضعف زبان انگلیسی معلمان	٪۹۶
عدم اعتماد به نفس معلمان	٪۷۵
اشتباهات مکرر معلمان	٪۸۵
ناتوانی معلمان در بیان واضح مطالب	٪۴۹

شخصیت معلم

شخصیت معلمان یکی از اصلی ترین عوامل موثر بر کاهش انگیزش بود که از سوی زبان آموزان بیان شد. زبان آموزان اظهار داشتند که رابطه معلم و زبان آموزان در ایجاد علاقه به مطالعه بیشتر انگلیسی در آنها سهم بسیار مهمی دارد. بنا بر گفته زبان آموزان، معلمان با شخصیت، محترم، مشتاق، مهربان و خوش مشرب، به زبان آموزان انگیزش می دهند. از طرف دیگر، معلمان سختگیر، نامهربان و با ارتباطات ضعیف، کلاس را خسته کننده

مطالب		
- معلم نامهربان - معلم سرد - عدم علاقه معلم - شخصیت معلم مانند بذله گویی، سختگیری و غیره - شخصیت دلسوز و مهربان	مربوط به ویژگی شخصیتی معلمان و احساس آرامش یا بیگانه بودن زبان آموزان نسبت به معلم	شخصیت معلم
- قلدری همکلاسی ها - خنده همکلاسی ها - بی ادبی همکلاسی ها - نامهربان بودن همکلاسی ها - رقابتی بودن همکلاسی ها	مربوط به رفتارهای سایر زبان آموزان در کلاس که بر انگیزش تاثیر دارند	ویژگی های همکلاسی ها
- اضطراب صحبت کردن - ترس از ارزیابی منفی - کمرویی - اضطراب عمومی	مربوط به احساس استرس، ناامنی و عصبی بودن در زمان حضور در کلاس	اضطراب
- سازه ضعیف ساختمان - کمبود امکانات - اتاق های تاریک با تهویه ضعیف - عدم وجود بوفه	مربوط به کلیه خصوصیات ظاهری موسسه، مدرسه و غیره از جمله دکوراسیون، امکانات، آزمایشگاه و غیره.	شرایط محیطی

بر اساس جدول ۱، پنج مضمون اصلی به شرح زیر است:

روش تدریس

با توجه به روش تدریس، زبان آموزان اظهار داشتند که مهارت، تسلط و دقت معلمان در زبان انگلیسی یک عامل انگیزشی است. در صورتی که

همکلاسی های من آدم خوبی نیستند و دوست ندارم در فعالیت های کلاس شرکت کنم. (۲)

وقتی در کلاس صحبت می کنم، بعضی از همکلاسی هایم واکنش های غیر دوستانه از خود نشان می دهند. بنابراین، من کمتر صحبت می کنم. (۶)

وقتی همکلاسی هایم حسود و بی ادب هستند، از کلاس لذت نمی برم. (۲۰)

می کنند و در نتیجه در زبان آموزان عدم انگیزش به وجود می آورند. جدول ۳ درصد نقل قول های هر زیرگروه شخصیت معلم را نشان می

دهد. برخی از اظهارات زبان آموزان به شرح زیر است:

من معلمان سختگیر و جدی را دوست ندارم. (۱۲)

ترجیح می دهم معلم با مزه باشد. (۳۰)

من معلمانی که خجالتی هستند را دوست ندارم. آنها کمتر صحبت

می کنند و دوستی با آنان دشوار است. (۱۹)

جدول ۴: درصد نقل قول های زبان آموزان در هر زیر گروه

ویژگی های همکلاسی ها

قلدری	٪۴۶
خنده تمسخرآمیز	٪۷۵
بی ادب بودن	٪۴۷
غیر دوستانه بودن	٪۶۹
رقابتی بودن	٪۷۱

جدول ۳: درصد نقل قول های زبان آموزان در هر زیر گروه

شخصیت معلم

معلم نامهربان	٪۸۹
معلم سرد	٪۸۷
عدم علاقه معلم	٪۵۰
شخصیت معلم مانند طنزآمیز بودن، سختگیری و غیره	٪۸۸
شخصیت مهربان و دلسوز	٪۷۵

اضطراب

زبان آموزان معتقد بودند که اشکال مختلف اضطراب عامل کاهش انگیزش در آنان است. گرچه بررسی عوامل اضطراب در زبان آموزان به مطالعه جداگانه ای نیاز دارد، اما چگونگی احساس اضطراب در زبان آموزان در کلاس های آموزش زبان انگلیسی تا حدی روشن شد. برخی از زبان آموزان، اضطراب را به عنوان بخشی از شخصیت خود دانستند. آنها ابراز داشتند که در اکثر کلاس ها احساس اضطراب می کنند. به عنوان مثال، از این ترس دارند که در کلاس مورد خطاب قرار بگیرند و بنابراین اکثر فعالیت ها را خودشان به تنهایی انجام می دهند. برخی دیگر فقط در کلاس های زبان انگلیسی مضطرب بودند. آنها در کلاس های انگلیسی احساس ناتوانی می کردند زیرا فکر می کردند مهارت کافی ندارند یا این که احساس می کنند یادگیری زبان انگلیسی دشوار است. به

ویژگی های همکلاسی ها

فضای کلاس از نظر روابط زبان آموزان یکی دیگر از عوامل موثر در کاهش انگیزش زبان آموزان بود. زبان آموزان اظهار داشتند که بعضی از کلاس های انگلیسی را دوست ندارند زیرا با بقیه زبان آموزان راحت نیستند. وقتی از زبان آموزان پرسیده شد که چرا در بعضی از کلاس ها احساس راحتی نمی کنند، دلایل مختلفی بیان شد. آنها گفتند که برخی همکلاسی هایشان رفتار دوستانه ای ندارند. برخی دیگر گفتند که بعضی از زبان آموزان به ویژه آنهایی که مهارت انگلیسی بالایی دارند، رفتار خوبی با آنها در کلاس ندارند و در بعضی مواقع به آنها می خندند. جدول ۴ درصد نقل قول های هر زیرگروه خصوصیات همکلاسی ها را نشان می دهد. برخی از اظهارات زبان آموزان به شرح زیر است:

عبارت دیگر، آنها حس خودکارآمدی را در کلاس‌های انگلیسی نداشتند. برخی دیگر از زبان آموزان از صحبت در حضور دیگران وحشت داشتند و سعی داشتند از صحبت کردن خودداری کنند. آنها نه تنها از صحبت کردن در کلاسهای انگلیسی بیزار بودند بلکه از صحبت کردن در هر موقعیت عمومی حتی به زبان مادری خود متنفر بودند. در جدول ۵ درصد نقل قول های زیرگروه اضطراب نشان داده شده است. برخی از اظهارات زبان آموزان به شرح زیر است:

به دلیل نداشتن تسلط کافی به زبان انگلیسی، هنگام ورود به کلاس انگلیسی احساس عصبی شدن می‌کنم. (۱۱)

من از اشتباه کردن می‌ترسم و این انگیزش من را از بین می‌برد. (۱۸)

هرگاه که در کلاس صحبت می‌کنم از این که معلم و سایر دانش آموزان من را نگاه کنند می‌ترسم. (۱۷)

جدول ۵: درصد نقل قول های زبان آموزان در زیرگروه اضطراب

٪۸۹	اضطراب صحبت کردن
٪۸۵	ترس از ارزیابی منفی
٪۶۸	کمرویی
٪۴۲	اضطراب عمومی

شرایط محیطی

آخرین گروه از عوامل کاهش انگیزش، شرایط محیطی موسسات آموزش زبان بود. زبان آموزان اظهار داشتند که دوست دارند در موسسه-ای تحصیل کنند که ساختمان آن به خوبی تزئین شده و شامل کتابفروشی، بوفه و سرویس بهداشتی تمیز است. علاوه بر این، آنها دوست داشتند کلاس درسشان تمیز و مجهز باشد. وقتی از زبان آموزان خواسته شد نمونه هایی از تجهیزات مورد علاقه خود را در کلاس بیان کنند، به تجهیزات صوتی و تصویری مانند پروژکتور، تلویزیون صفحه بزرگ، پخش کننده فیلم، اینترنت بی سیم و رایانه اشاره کردند. علاوه بر این،

برخی از زبان آموزان گفتند که دوست دارند کلاس هایشان دارای کولر در تابستان و سیستم گرمایش مناسب در زمستان باشد. در جدول ۶ درصد نقل قول‌ها در هر زیرگروه شرایط محیطی نشان داده شده است. برخی از اظهارات زبان آموزان به شرح زیر است:

موسسه قبلی من وحشتناک بود. صندلی ها، تخته ها و دیوارها کثیف بودند. دوستش نداشتم. (۱)

من دوست دارم ساختمان و کلاس های درس تمیز و براق باشند. این برای من خیلی مهم است. (۱۵)

من کلاس هایی که پنجره و روشنایی کافی دارند را دوست دارم. (۲۹)

جدول ۶: درصد نقل قول های زبان آموزان در زیرگروه شرایط

محیطی

٪۷۹	ساخت و ساز ضعیف ساختمان
٪۷۵	کمبود امکانات
٪۵۷	اتاق های تاریک و با تهویه ضعیف
٪۶۲	عدم وجود بوفه

نتایج سوال دوم تحقیق

هدف سوال دوم تحقیق یافتن راهبردهایی بود که زبان آموزان برای مقابله با عدم انگیزش خود به کار می‌گیرند. اظهارات زبان آموزان در مورد راه-هایی که برای کاهش عدم انگیزش خود استفاده می‌کند، مورد تحلیل قرار گرفت و راهبردهای مقابله با این موضوع از آنها استخراج شد. فهرست راهبردهای مهار عدم انگیزش به شرح زیر است:

- مطالعه زبان انگلیسی در یک ساعت خاص از روز
- مطالعه با زبان آموزانی که عملکرد بهتری در زبان انگلیسی دارند
- داشتن معلم مهربان

دوست دارم معلم من در کلاس از انواع مختلفی از فعالیت های جالب و سرگرم کننده استفاده کند. در این صورت است که از کلاس بیشتر لذت می برم و با انرژی بیشتری به کلاس می آیم. شخصا بازی های کلاسی را دوست دارم. به عنوان مثال، بازی ۲۰ سوالی که در آن، یکی از دانش آموزان به چیزی فکر می کند و ما باید از او ۲۰ سوال بپرسیم تا متوجه شویم در ذهن او چیست. (۲۲)

- درخواست از معلم برای تعریف داستان های طنزآمیز و خنده دار به زبان انگلیسی
- استفاده از فعالیت ها و بازی های جالب و سرگرم کننده در کلاس

در اینجا هر یک از این راهبردها بنا بر گفته های زبان آموزان ارائه می شود.

۶- بحث

مطالعه حاضر با هدف بررسی نگرش زبان آموزان زبان انگلیسی به عنوان زبان خارجی از عوامل موثر بر کاهش انگیزش انجام شد. علاوه بر این، این مطالعه با هدف کشف راهبردهای زبان آموزان برای مقابله با عدم انگیزش انجام شد. نتایج تحلیل مصاحبه ها حاکی از آن است که زبان آموزان از شش عامل کاهش انگیزش شامل روش تدریس، شخصیت معلم، خصوصیات همکلاسی ها، اضطراب و شرایط محیطی کلاس نام بردند. زبان آموزان یادگیری زبان انگلیسی را در یک زمان خاص از روز، مطالعه با زبان آموزانی که عملکرد بهتری در زبان انگلیسی دارند، داشتن معلم مهربان، درخواست از معلم برای استفاده از لطیفه و داستان های خنده دار به زبان انگلیسی، و استفاده از فعالیت ها و بازی های جالب و سرگرم کننده در کلاس را به عنوان راهکارهای مهار عوامل موثر بر کاهش انگیزش نام بردند.

یافته های پژوهش حاضر حاکی از آن است که اضطراب یکی از عوامل موثر بر کاهش انگیزش است. اضطراب در یادگیری زبان همچنین در پژوهش های قبلی به عنوان عامل کاهش انگیزش بیان شده است (سونگ و کیم، ۲۰۱۷؛ براون، رابسون و روزنجر (Brown, Robson & Rosenkjar، ۲۰۰۱؛ رید، ۲۰۱۸؛ کیکوچی، ۲۰۱۹). یافته های پژوهش حاضر نشان می دهد که کیفیت تدریس یکی از عوامل موثر بر

- مطالعه زبان انگلیسی در یک ساعت خاص از روز

احساس می کنم هنگام صبح انگلیسی را بهتر یاد می گیرم. وقتی بیشتر یاد می گیرم دوست دارم بیشتر مطالعه کنم. (۱۶)

- مطالعه با زبان آموزانی که عملکرد بهتری در زبان انگلیسی دارند

ترجیح می دهم یک همکلاسی انگلیسی داشته باشم که تسلط بیشتری به زبان انگلیسی دارد. در این صورت، می توانم بیشتر بیاموزم و انگیزش بیشتری برای مطالعه بیشتر پیدا کنم. (۱۳)

- داشتن معلم مهربان

دوست دارم به یک کلاس انگلیسی بروم که معلم مهربانی دارد، چون می توانم سوالات بیشتری بپرسم و راحت تر در مورد مشکلات خود صحبت کنم. (۶)

- درخواست از معلم برای استفاده از لطیفه و داستان های خنده دار به زبان انگلیسی

وقتی کلاس خسته کننده می شود، دوست دارم معلم لطیفه های انگلیسی تعریف کند چون خنده دار است و در عین حال یاد می گیرم که چطور در انگلیسی لطیفه بگویم. (۱۷)

- استفاده از فعالیت ها و بازی های جالب و سرگرم کننده در کلاس

کاهش انگیزش است که منطبق با یافته های آری (Arai) (۲۰۰۴)، کیکوچی و ساکایی (Kikuchi & Sakai) (۲۰۰۷)، تسویا (Tsuchiya) (۲۰۰۶) و ژانگ (Zhang) (۲۰۰۷) است. مطالعه مشکوه و حسنی (۲۰۱۲) به توانایی معلمان به عنوان عوامل موثر بر کاهش انگیزش اشاره کرد. همچنین گرهام و کریستفل (Gorham & Christophel) (۱۹۹۲) پس از بررسی عوامل موثر بر کاهش انگیزش در ۳۰۸ دانشجوی آمریکایی در مقطع کارشناسی ارشد، به دانش و مهارت های مدیریتی معلمان به عنوان عامل کاهش انگیزش اشاره کردند. در مطالعه حاضر، ویژگی های معلمان از عوامل موثر بر عدم انگیزش بود. مطالعات قبلی نیز نشان داده است که شخصیت و رفتار معلم در میان عوامل موثر بر عدم انگیزش است (کریستفل و گرهام) (Christophel & Gorham) (۱۹۹۵؛ فالوت و مارویاما، ۲۰۰۴؛ کوجیما (Kojima)، ۲۰۰۴). دورنیه (Dörnyei) (۱۹۹۸) نه عامل ایجاد کننده عدم انگیزش را ذکر کرد که اولین آنها شخصیت معلم را شامل می شود. کاملاً منطقی است که دانش آموزان دوست داشته باشند به جای اینکه یک فرد پرخاشگر و بیش از حد سخت گیر معلم آنها باشد، وقت خود را با یک معلم خوب و دلسوز سپری کنند. ایکنو (Ikeno) (۲۰۰۲) برای یافتن عوامل موثر بر کاهش انگیزش مطالعه ای را روی ۶۵ دانشجوی یک دانشگاه ژاپنی انجام داد. وی ۱۳ مقوله پیدا کرد که یکی از آنها به شخصیت معلمان اشاره داشت.

یکی دیگر از عوامل موثر بر کاهش انگیزش در مطالعه حاضر امکاناتی مانند تجهیزات رایانه ای و بصری و اینترنت بود. مطالعات مشابه در گذشته همچنین نشان داده است که امکانات مدرسه بر انگیزش زبان آموزان تأثیر بسزایی می گذارد (فان دیوگارت و ویچادی) (Van De Bogart & Wichadee) (۲۰۱۶). به عبارت دیگر، در دسترس بودن این امکانات و استفاده از آنها رابطه مثبتی با سطح انگیزش دانشجویان دارد و نبودن و استفاده نکردن از آنها احتمال کاهش انگیزش را در زبان

آموزان با خود به همراه دارد. در مطالعه ساکایی و کیکوچی (۲۰۰۹)، امکانات نامناسب مدرسه از جمله عوامل مهم کاهش انگیزش بود. آنها شش عامل موثر بر کاهش انگیزش در یادگیرندگان زبان ژاپنی پیدا کردند که امکانات نامناسب مدرسه یکی از مهمترین آنها بود.

یکی دیگر از عوامل موثر بر ایجاد عدم انگیزش که در پژوهش حاضر مشخص شد، شرایط محیطی کلاس بود که زبان آموزان ایرانی را بی انگیزش می کرد. این یافته با مطالعات انجام شده توسط می (May) (۲۰۱۹)، آرای (۲۰۰۴)، ساکایی و کیکوچی (۲۰۰۹)، سانجویست و اولین شلر (Sundqvist & Olin-Scheller) (۲۰۱۳) و افروغ و همکاران (۲۰۱۳) سازگار است. به نظر می رسد جنبه های خاصی از شرایط محیطی کلاس تأثیر منفی بر میزان انگیزش زبان آموزان دارد. به عنوان مثال، وقتی کلاس تاریک است، چیدمان آن زشت است، یا صدلی و میزها راحت نیست، ممکن است در زبان آموزان نگرش منفی ایجاد کند که این امر می تواند بر میزان انگیزش زبان آموزان تأثیر منفی بگذارد. تاکاسه، نیتانی، ایمایی و اوکادا (Takase, Niitani, Imai & Okada) (۲۰۱۳) در بررسی نگرش ۲۳ دانشجوی کارشناسی در مورد عوامل تخریب انگیزش دریافتند که محیط کلاس مانند کمبود منابع یادگیری به عنوان یکی از عوامل عدم انگیزش است.

یکی دیگر از عوامل موثر در عدم انگیزش زبان آموزان در مطالعه حاضر، ویژگی های شخصیتی زبان آموزان بود. این عامل مربوط به رفتارهای زبان آموزان در کلاس بود. به عنوان مثال، وقتی زبان آموزان به اشتباهات همکلاسی خود می خندند یا وقتی احساس می کنند که همکلاسی هایشان نسبت به آنها عملکرد بهتری دارند، ممکن است انگیزش خود را از دست بدهند و از تلاش جدی برای یادگیری خودداری کنند. مطالعات قبلی همچنین به رفتار همکلاسی ها به عنوان عامل موثر بر عدم انگیزش اشاره کرده اند (فالوت، ۲۰۱۲؛ تاناکا (Tanaka)، ۲۰۱۷). یاداو و بنی عطا (Yadav & BaniAta) (۲۰۱۳)

آنها کمک شود. اکثر زبان آموزان از همکلاسی‌هایی که از نظر دانشگاهی دارای مدارج بالاتری هستند و یا زبان آموزان بهتری هستند، کمک می‌گیرند. در حقیقت، وقتی مهارت‌های اجتماعی زبان آموزان در حال رشد است، شواهد بیشتری از زبان آموزانی که با هم همکاری می‌کنند وجود دارد (دالمن و لوئیس (Dollman & Lewis)، ۲۰۰۷).

۷- نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی نگرش فراگیران زبان انگلیسی در مورد عوامل موثر بر کاهش انگیزش و کشف راهبردهای آنان برای مقابله با عدم انگیزش انجام شد. از یافته‌های این پژوهش می‌توان استنتاج کرد که عدم انگیزش مفهوم بسیار پیچیده‌ای است که با بسیاری از جنبه‌های یادگیری و تدریس مرتبط است. براساس یافته‌ها پیشنهاد می‌شود که معلمان از طریق کاهش اثرات عوامل ایجادکننده عدم انگیزش به زبان آموزان برای پایین آوردن سطح آن کمک کنند. به عنوان مثال، معلمان باید به زبان آموزان خود برای کاهش اضطراب کمک کنند. معلمان می‌توانند فضای غیررسمی‌تر و راحت‌تر را برای کاهش اضطراب ایجاد کنند و همچنین از طریق ایجاد روابط دوستانه‌تر با زبان آموزان، برای کاهش اضطراب به آنها کمک کنند. ایجاد فضای دلپذیر و مثبت در کلاس، گامی دیگر برای کاهش عدم انگیزش است. بنابراین، معلمان می‌توانند با ایجاد محیطی دلپذیر و مثبت در کلاس، موقعیت مساعدتری در کلاس ایجاد کنند. همچنین آنان می‌توانند زبان آموزان را ترغیب به همدلی بیشتر کرده و از اظهارات تهدید آمیز یا تمسخر آمیز آنان نسبت به یکدیگر جلوگیری کنند.

نتیجه‌گیری دیگری که می‌توان از نتایج این مطالعه به دست آورد این است که برخی از راهبردها مربوط به سبک و عادات شخصی زبان آموزان است. زبان آموزان می‌توانند از این راهبردها در خارج از کلاس

و ساکایی و کیکوچی (۲۰۰۹) اظهار داشتند که نگرش اعضای گروه به انگیزش زبان آموزان تأثیر می‌گذارد و هرگونه رفتار نادرست یا شرم آور ممکن است بر سطح انگیزش زبان آموزان تأثیر منفی بگذارد.

یافته‌های پژوهش حاضر نتایج مطالعات قبلی راجع به چند وجهی بودن عدم انگیزش را تأیید می‌کند. به همین ترتیب، سونگ (Song) (۲۰۰۵) به این نتیجه رسید که عوامل موثر بر ایجاد عدم انگیزش در برخی زبان آموزان چند بعدی است و معلمان نقش مهمی در این روند دارند. عوامل موثر بر ایجاد عدم انگیزش که در مطالعه حاضر مشخص شده است، با یافته‌های رید (۲۰۱۸)، سونگ و کیم (۲۰۱۷)، کیکوچی (۲۰۱۹) و اسدی و همکاران (۲۰۱۸) هم راستا است.

سوال تحقیق دوم در پی یافتن راهبردهایی بود که زبان آموزان برای مقابله با عدم انگیزش خود اتخاذ می‌کنند. نتایج مصاحبه‌ها حاکی از آن است که زبان آموزان راهکارهایی مانند (۱) مطالعه انگلیسی در یک زمان خاص از روز، (۲) مطالعه با زبان آموزانی که عملکرد بهتری در زبان انگلیسی دارند، (۳) داشتن معلم مهربان، (۴) درخواست از معلم برای استفاده از لطیفه و داستان‌های خنده دار به زبان انگلیسی، و (۵) استفاده از فعالیت‌ها و بازی‌های جالب و سرگرم‌کننده در کلاس را به عنوان راهبردهای مهار عوامل موثر بر کاهش انگیزش نام بردند. زبان آموزان همچنین به مطالعه در یک ساعت خاص از روز و تحصیل با همکلاسی‌هایی که مهارت زبان انگلیسی بهتر دارند، اشاره کردند. مورد (۱) مربوط به سبک و عادت شخصی دانشجویان است. از نظر استیک و آیزل (Stake & Eisele) (۲۰۱۰)، «شخصیت به معنای مطالعه درباره تفاوت‌های فردی است» (ص ۱۹). با توجه به یافته‌های پژوهش حاضر، درک درستی از چگونگی تأثیر شخصیت در رفتارها از جمله تفکر در افراد، ضروری به نظر می‌رسد. به نظر می‌رسد مورد (۲) یک راهبرد کلی باشد که توسط بسیاری از زبان آموزان اتخاذ می‌شود تا برای یادگیری بهتر به

برای بهبود نتایج یادگیری زبان استفاده کنند. به عبارت دیگر، بر اساس یافته‌های این تحقیق، فراگیران معتقدند که راهبردهای کاهش عدم انگیزش باید هم در داخل و هم در خارج از محیط کلاس استفاده شود. در حقیقت، آنان بر این باورند که برای دریافت نتیجه بهتر باید استفاده از راهبردهای کاهش عدم انگیزش به محیط و شرایط خارج از کلاس نیز گسترش یابد. معلمان می‌توانند با استفاده از بیش به دست آمده از نتایج این مطالعه، نسبت به نگرش زبان آموزان نسبت به عوامل عدم انگیزش آگاهی پیدا کرده و در نتیجه فرصت‌های یادگیری بهتری را برای زبان آموزان فراهم کنند. معلمان همچنین می‌توانند روش آموزش خود را بهبود بخشند تا برای کاهش عدم انگیزش به زبان آموزان خود کمک کنند. آموزش تاملی از آن جهت برای معلمان زبان مفید است که می‌تواند آنها را نسبت به تصمیمات آموزشی و تاثیرات آنها بر نتایج آموزشی خود آگاهی دهد (پاچکو، Pacheco) (۲۰۰۵). در مجموع، به معلمان پیشنهاد می‌شود کند که ضمن تدریس، عوامل موثر در ایجاد عدم انگیزش را در نظر بگیرند تا برای کمرنگ کردن آنها به زبان آموزان خود کمک کنند. همچنین پیشنهاد می‌شود که معلمان در استفاده از راهکارهای کاهش عدم انگیزش با زبان آموزان همکاری کنند.

یکی از محدودیت‌های پژوهش حاضر این است که درک زبان آموزان از عوامل موثر بر ایجاد عدم انگیزش ممکن است از واقعیت دور باشد. به عبارت دیگر، آنچه زبان آموزان به عنوان عوامل موثر در ایجاد عدم انگیزش عنوان می‌کنند، ممکن است صرفاً برخاسته از تصور آنها باشد نه عوامل واقعی. علاوه بر این، برای سهولت انجام پژوهش، محققان قادر به انتخاب کاملاً تصادفی شرکت‌کنندگان نبودند. محدودیت دیگر مطالعه حاضر این بود که محققان به دلیل محدودیت‌های حاکم بر موسسات زبان قادر به مشاهده کلاس‌ها برای جمع‌آوری داده نبودند. با توجه به این محدودیت‌ها، زمینه‌های زیر برای پژوهش‌های آینده در زمینه عدم انگیزش مناسب به نظر می‌رسد. شرکت‌کنندگان در این مطالعه زبان-

آموزان و معلمان زبان انگلیسی بودند. این مطالعه را می‌توان با افراد دیگر از جمله والدین و مدیران تکرار کرد. از این طریق می‌توان تصویری کامل‌تر از عدم انگیزش دریافت کرد. همچنین می‌توان بررسی تطبیقی با مطالعه نگرش زبان آموزان و معلمان نسبت به پیشگیری از عوامل ایجاد عدم انگیزش در شرایط اجتماعی و نیز بررسی بلندمدت انجام داد تا تغییرات احتمالی در عدم انگیزش مشخص شود. وینینگ، دورنیه و بات (Waninge, Dörnyei, & de Bot) (۲۰۱۴) معتقدند که انگیزش، عاملی پایدار نیست و پیوسته در معرض تغییر است. بنابراین، برای داشتن یک تصویر جامع‌تر از عدم انگیزش، مطالعه آن در طی یک دوره زمانی خاص ضروری است. علاوه بر این، می‌توان مطالعاتی برای بررسی نقش عوامل شخصیتی و تفاوت‌های فردی در برداشت‌های مختلف از عوامل ایجاد عدم انگیزش انجام داد. منابع مختلفی از تفاوت‌های فردی در حوزه پژوهش فراگیری زبان دوم مورد بررسی قرار گرفته‌اند، از جمله سبک شناختی، جنسیت، سبک‌های یادگیری و غیره. بنابراین، در مطالعات آینده می‌توان به دنبال بررسی تعامل بین عدم انگیزش و متغیرهای ایجادکننده تفاوت‌های فردی بود تا تصویری واضح‌تر از عدم انگیزش در زبان آموزان ارائه داد.

منابع

- Aditomo, A. (2015). Students' response to academic setback: "growth mindset" as a buffer against demotivation. *International Journal of Educational Psychology*, 4(2), 198-222. <https://doi.org/10.17583/ijep.2015.1482>
- Afrough, T., Rahimi, A., & Zarafshan, M. (2013). Foreign language learning demotivation: A construct validation study. *Procedia - Social and Behavioral Sciences on Science Direct*, 1, 49-53. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.05.286>
- Arai, K. (2004). What 'demotivates' language learners? Qualitative study on demotivational factors and learners' reactions. *Bulletin of*

- Toyo Gakuen University*, 12, 39-47.
- Asadi Aidinlu, N., Farjami, F., & Davatgari Asl, H. (2018). EFL teachers' perceptions of intermediate learners' demotivation and the strategies used to reduce demotivation in an Iranian context. *Iranian Journal of English for Academic Purposes*, 7(2), 93-109.
- Auerbach, C. E., & Silverstein, L. B. (2003). *Qualitative data: An introduction to coding and analysis*. New York, NY: New York University Press.
- Aydin, S. (2012). Factors causing demotivation in EFL teaching process: A case study. *The Qualitative Report*, 17(101), 1-13.
- Brown, J. D., Robson, G., & Rosenkjar, P. R. (2001). Personality, motivation, anxiety, strategies, and language proficiency of Japanese students. In Z. Dörnyei & R. W. Schmidt (Eds.), *Motivation and second language acquisition* (pp. 361-398). Honolulu: University of Hawaii, Second Language Teaching and Curriculum Center.
- Brown, L. R. (2001). *State of the world, 2001: A world watch institute report on progress toward a sustainable society*. London: WW Norton & Company.
- Chambers, G. (1993). Taking the 'de' out of demotivation. *The Language Learning Journal*, 7(2), 13-16. <https://doi.org/10.1080/09571739385200051>
- Christophel, D. M., & Gorham, J. (1995). A test-retest analysis of student motivation, teacher immediacy, and perceived courses of motivation and demotivation in college classes. *Communication Education*, 44(4), 292-306. <https://doi.org/10.1080/03634529509379020>
- Dollman, J., Lewis, N. R. (2007). Active transport to school as part of a broader habit of walking and cycling among South Australian youth. *Pediatr. Exerc. Sci.* 19, 436-443. <https://doi.org/10.1123/pes.19.4.436>
- Dörnyei, Z. (1998). *Demotivation in foreign language learning*. Paper presented at the TESOL '98 Congress, Seattle, WA. March.
- Dörnyei, Z. (2001). *Teaching and researching motivation*. London: Longman.
- Dörnyei, Z., & Ushioda, E. (2011). *Teaching and researching motivation* (2nd ed.). Harlow: Pearson Longman. <https://doi.org/10.4324/9781315833750>
- Falout, J. (2012). Coping with demotivation: EFL learners' remotivation processes. *TESL-EJ*, 16(3), 1-29.
- Falout, J., & Maruyama, M. (2004). A comparative study of proficiency and learner demotivation. *The Language Teacher*, 28(8), 3-9.
- Falout, J., Elwood, J., & Hood, M. (2009). Demotivation: Affective states and learning outcomes. *System*, 37(3), 403-417. <https://doi.org/10.1016/j.system.2009.03.004>
- Gardner, H. (1999). *Intelligence reframed: Multiple intelligence for the 21st century*. New York, NY: Basic Books. <https://doi.org/10.5860/choice.37-5804>
- Ghalibaf Sani, S. (2011). *An investigation into the effect of demotivating factors on English speaking skill: A study of EFL learners and teachers' attitudes* (Unpublished MA Thesis). Shiraz University, Shiraz, Iran.
- Gorham, J., & Christophel, D. M. (1992). Students' perceptions of teacher behaviors as motivating and demotivating factors in college classes. *Communication Quarterly*, 40(3), 239-252. <https://doi.org/10.1080/01463379209369839>
- Hirvonen, M. (2010). *Demotivation in learning English among immigrant pupils in the ninth grade of comprehensive school*. Jyväskylä: University of Jyväskylä.
- Hu, R. (2011). The relationship between demotivation and EFL learners' English language proficiency. *English Language Teaching*, 4(4), 88-96. <https://doi.org/10.5539/elt.v4n4p88>
- Ikeno, O. (2002). Motivating and demotivating factors in foreign language learning: A preliminary investigation. *Ehime University Journal of English Education Research*, 2, 1-19.
- Jahedizadeh, S., Ghanizadeh, A., & Ghonsooly, B. (2016). The role of EFL learners' demotivation, perceptions of classroom activities, and mastery goal in predicting their language achievement and burnout. *Asian-Pacific Journal of Second and Foreign Language Education*, 16(1), 1-16. <https://doi.org/10.1186/s40862-016-0021-8>
- Jung, S. K. (2011). Demotivating and remotivating factors in learning English: A case of low-level college students. *English Teaching*, 66(2), 47-72. <https://doi.org/10.15858/engtea.66.2.201106.47>
- Keblawi, F. (2006). Demotivation among Arab learners of English as a Foreign Language. In M. Singhal & J. Lontas (Eds.), *Proceedings of the Second International Online Conference on Second and Foreign Language Teaching and Research* (pp. 49-78). Irvine, CA: The Reading Matrix Inc.

- Kikuchi, K. (2009). Listening to our learners' voices: what demotivates Japanese high school students? *Language Teaching Research*, 13(4), 453-471.
<https://doi.org/10.1177/1362168809341520>
- Kikuchi, K. (2011). *Learner perceptions of demotivators in Japanese high school English classrooms* (Doctoral dissertation). Temple University, Tokyo, Japan.
- Kikuchi, K. (2015). *Demotivation in second language acquisition: Insights from Japan*. Tokyo: Multilingual Matters.
<https://doi.org/10.21832/9781783093953>
- Kikuchi, K. (2019). Motivation and demotivation over two years: A case study of English language learners in Japan. *Studies in Second Language Learning and Teaching*, 9(1), 157-175.
<https://doi.org/10.14746/ssllt.2019.9.1.7>
- Kikuchi, K., & Sakai, H. (2009). Japanese learners' demotivation to study English: A survey study. *JALT Journal*, 31(2), 183-204.
- Kim, K. J. (2009). Demotivating factors in secondary English education. *English Teaching*, 64(4), 249-267.
<https://doi.org/10.15858/engtea.64.4.200912.249>
- Kim, M., Choi, D. I., & Kim, T. Y. (2018). South Korean jobseekers' perceptions and (de) motivation to study for standardized English tests in neoliberal corporate labor markets. *Asian EFL Journal*, 21(1), 84-109.
- Kojima, S. (2004). *English learning demotivation in Japanese EFL students: Research in demotivational patterns from the qualitative research results of three different types of high schools* (Unpublished master thesis). Kwansai Gakuin University, Hyogo, Japan.
- May, R. M. (2019). *Community college honors programs: Relationships among classroom environment, motivation, and engagement* (Doctoral dissertation). Morgan State University.
- McDonough, S. (2007). Motivation in ELT. *ELT Journal*, 61(4), 369-371.
<https://doi.org/10.1093/elt/ccm056>
- Meshkat, M., & Hassani, M. (2012). Demotivating factors in learning English: The case of Iran. *Social and Behavioral Sciences*, 3(8), 745-749.
<https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2011.12.134>
- Muhonen, J. (2004). *Second language demotivation: Factors that discourage pupils from learning the English language* (Unpublished pro gradu thesis). University of Jyväskylä, Jyväskylä, Finland.
- Nakata, T. (2007). English collocation learning through meaning-focused and form-focused tasks. *Proceedings of the 11th Conference of Pan-Pacific Association of Applied Linguistics*, 154-168.
- Ohata, K. (2018). The impact of learner demotivation: Retrospective accounts of Japanese EFL learners. *Departmental Bulletin Paper*, 1-21.
- Pacheco, A. Q. (2011). Reflective teaching and its impact on foreign language teaching. *Revista Electrónica "Actualidades Investigativas en Educación"*, 5, 1-19.
<https://doi.org/10.15517/aie.v5i3.9166>
- Qashoa, S. (2006). *Motivation among learners of English in the secondary schools in the eastern coast of the UAE*. Dubai: Institute of Education-British University.
- Reed, J. R. (2018). The impact of teaching approaches on motivation in Japanese secondary education and strategies for overcoming demotivation in university students. *OIU Journal of International Studies*, 32(1), 63-73.
- Sakai, H., & Kikuchi, k. (2009). An analysis of demotivates in the EFL classroom. *System*, 37(1), 57-69.
<https://doi.org/10.1016/j.system.2008.09.005>
- Song, B., & Kim, T. Y. (2017). The dynamics of demotivation and remotivation among Korean high school EFL students. *System*, 65, 90-103.
<https://doi.org/10.1016/j.system.2016.12.010>
- Song, Y. (2005). Motivation and demotivation in L2 learning. *Sino-US English Teaching*, 2(7), 79-81.
- Stake, J. E., & Eisele, H. (2010). Gender and personality. In J. C. Chrisler, & D. R. McCreary (Eds.), *Handbook of gender research in psychology* (pp. 19-40). New York, NY: Springer.
https://doi.org/10.1007/978-1-4419-1467-5_2
- Sundqvist, P., & Olin-Scheller, C. (2013). Classroom vs. extramural English: Teachers dealing with demotivation. *Language and Linguistics Compass*, 7(6), 329-338.
<https://doi.org/10.1111/lnc3.12031>
- Takase, M., Niitani, M., Imai, T., & Okada, M. (2019). Students' perceptions of teaching factors that demotivate their learning in lectures and laboratory-based skills practice. *International Journal of Nursing Sciences*, 6(4), 414-420.
<https://doi.org/10.1016/j.ijnss.2019.08.001>
- Tanaka, M. (2017). Examining EFL vocabulary learning motivation in a demotivating learning environment. *System*, 65, 130-138.
<https://doi.org/10.1016/j.system.2017.01.010>

- Trang, T. T., & Baldouf R, jr. (2007). Demotivation: Understanding resistance to English language learning - The case of Vietnamese students. *The Journal of Asia TEFL*, 4(1), 79-105.
- Tsuchiya, M. (2006). Profiling of lower achievement
- Van De Bogart, W., & Wichadee, S. (2016). Students' Perceived Effectiveness of Educational Technologies and Motivation in Smart Classroom. *TEM Journal*, 5(4), 566-574.
- Waninge, F., Dörnyei, Z., & de Bot, K. (2014). Motivational dynamics in language learning: Change, stability and context. *Modern Language Journal*, 98(3), 704-723.
<https://doi.org/10.1111/modl.12118>
- Yadav, M., & BaniAta, H. (2013). Factorizing demotivation, finding motivation: A constructive approach to quality enhancement. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 70, 120-130.
<https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.01.047>
- Zhang, Q. (2007). Teacher misbehaviors as learning demotivators in college classrooms: A cross-cultural investigation in China, Germany, English learners at college in terms of demotivating factors. *Annual Review of English Language Education in Japan (ARELE)*, 17, 171-180.
- Japan, and the United States. *Communication Education*, 56, 209-227.
<https://doi.org/10.1080/03634520601110104>
- روحی، فاطمه، درگاهی ترکی، هدی. (۱۳۹۶). سنجش انگیزه فراگیران زبان آلمانی در ایران و پیامدهای آموزشی آن. پژوهشهای زبان‌شناختی در زبانهای خارجی، ۷(۱)، ۱۲۹-۱۵۲.
- قربانی، حسین، حکیم زاده، رضوان، گشمردی، محمودرضا. (۱۳۹۱). بررسی نقش و ساختار انگیزش در یادگیری زبان خارجی بر اساس مدل پردازش اطلاعات (مطالعه موردی شرکت پایانه‌های نفتی ایران). پژوهشهای زبان‌شناختی در زبانهای خارجی، ۲(۱)، ۵۹-۷۶.